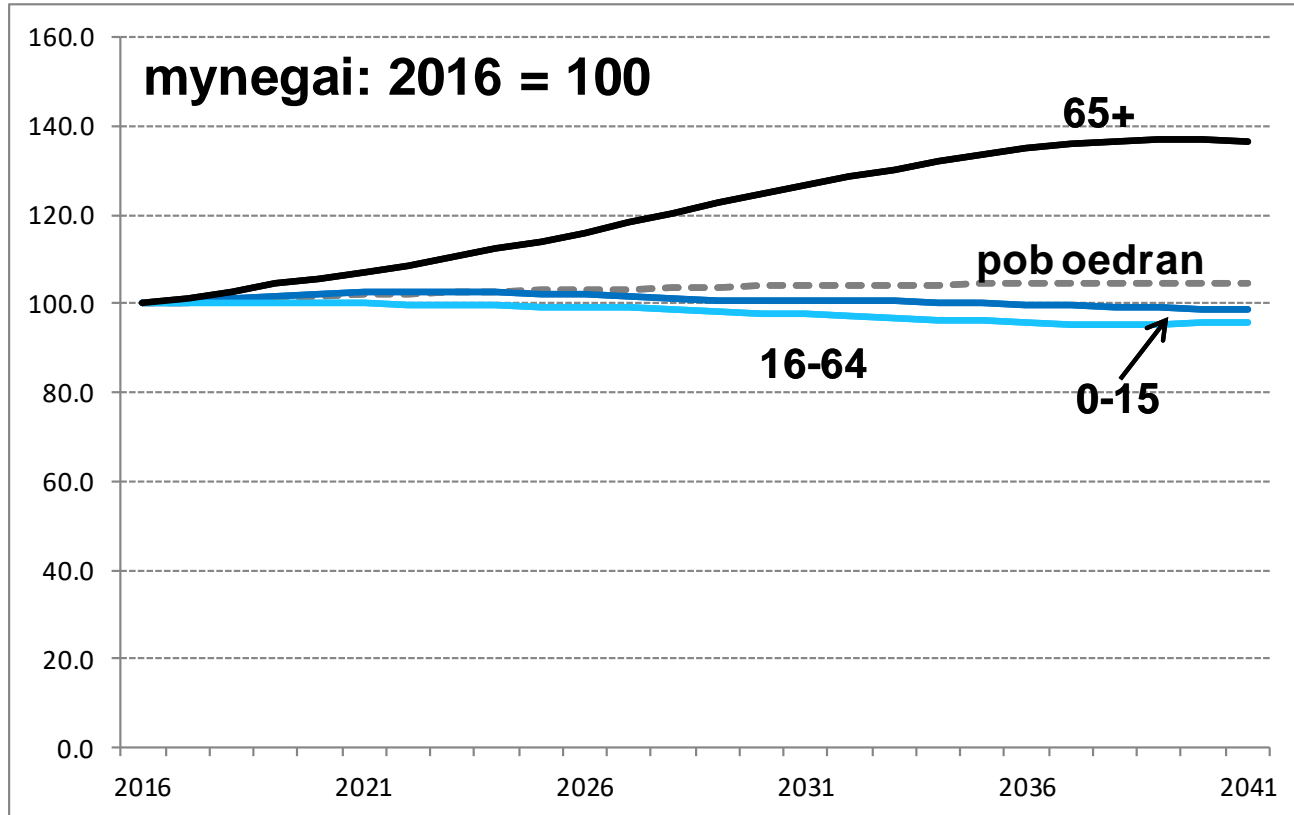

Adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol Llywodraeth Cymru 2017– sleidiau data Thema Iechyd

Mae'r sleidiau canlynol yn darparu'r data a'r graffiau cefndir a ddefnyddir ar gyfer y thema Iechyd yn yr Adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol 2017

Mae poblogaeth sy'n cynyddu ac sy'n heneiddio yn heriol i wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol

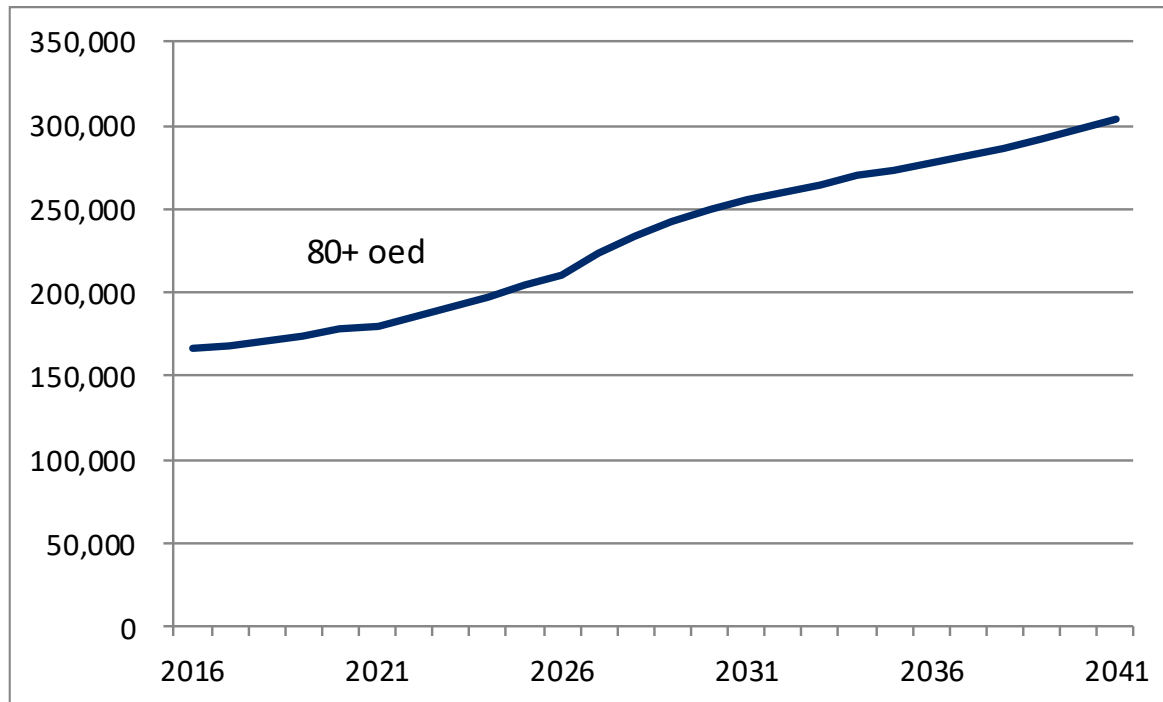
Cymru: amcanestyniadau poblogaeth

Ffynhonnell: StatsCymru

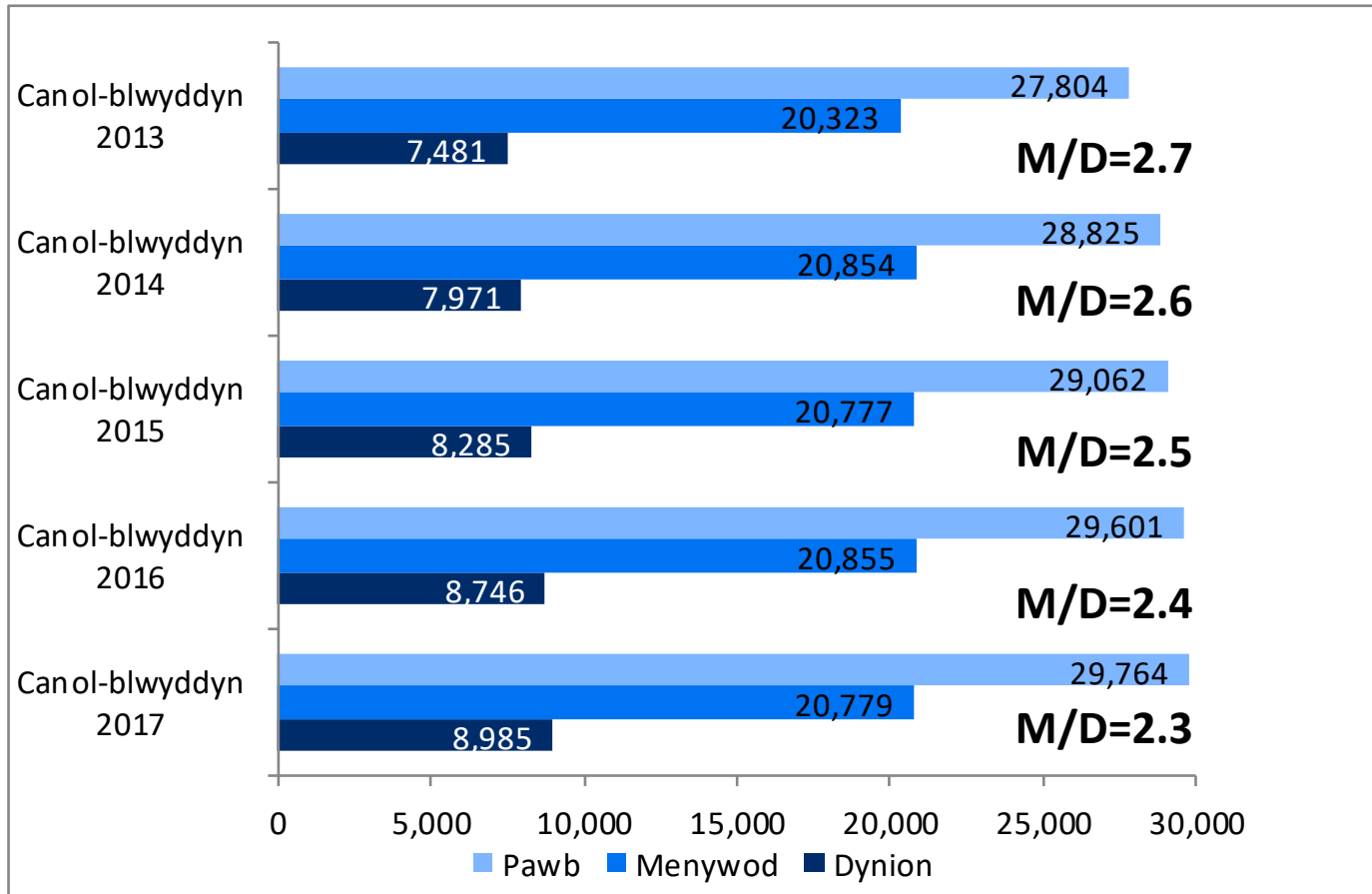
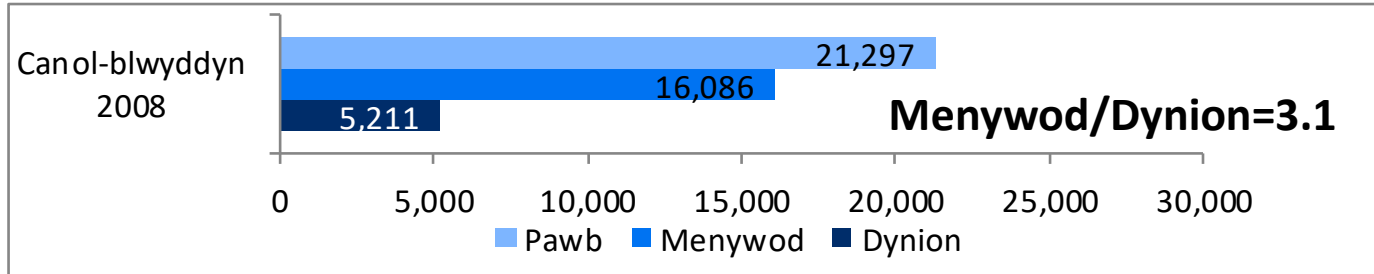
Disgwylir i'r poblogaethau o hen bobl weld cynnydd cymharol fawr, a rhagwelir y bydd nifer y bobl yng Nghymru sy'n 80 oed a hŷn yn cynyddu dros chwarter dros y 10 mlynedd nesaf, a mwy na 80% dros y 25 mlynedd nesaf.

Cymru: amcanestyniadau poblogaeth ar gyfer pobl 80 oed a hŷn

Ffynhonnell: StatsCymru

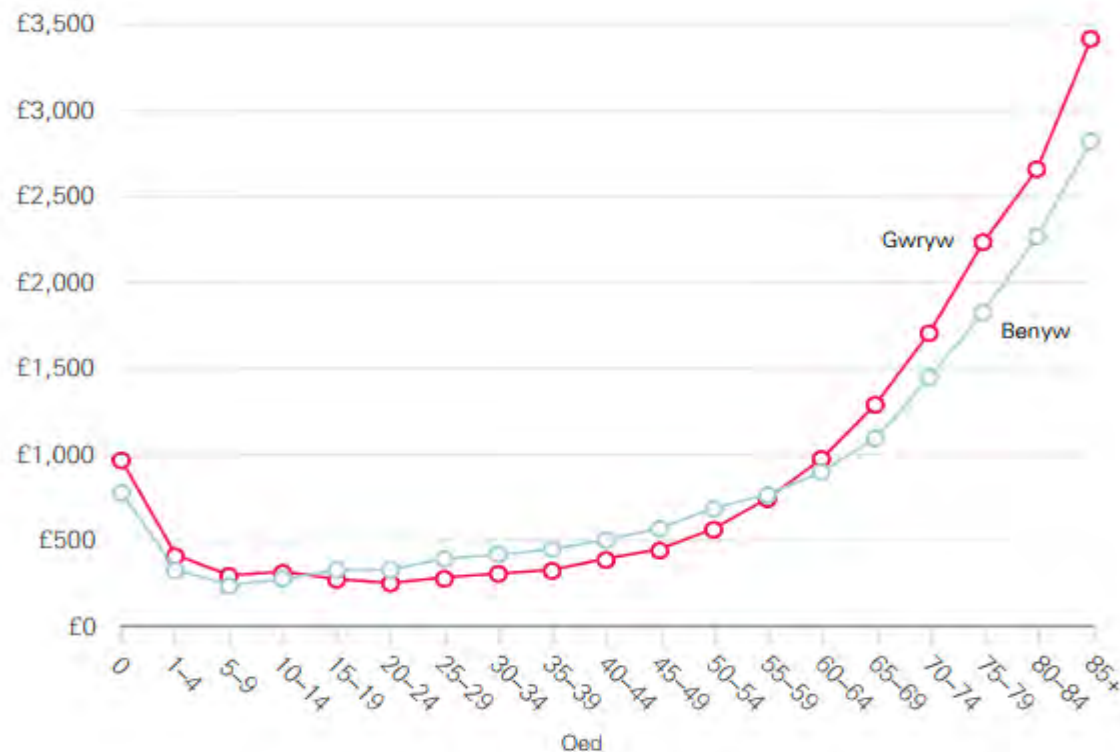
Pobl 90 oed a hŷn yng Nghymru

Cynnydd sylweddol yn nifer y bobl hen iawn – a chost gofal yn cynyddu'n sylweddol gydag oedran

Cost gofal aciwt yng Nghymru

Cost flynyddol gyfartalog fesul oedran a rhyw 2014/15

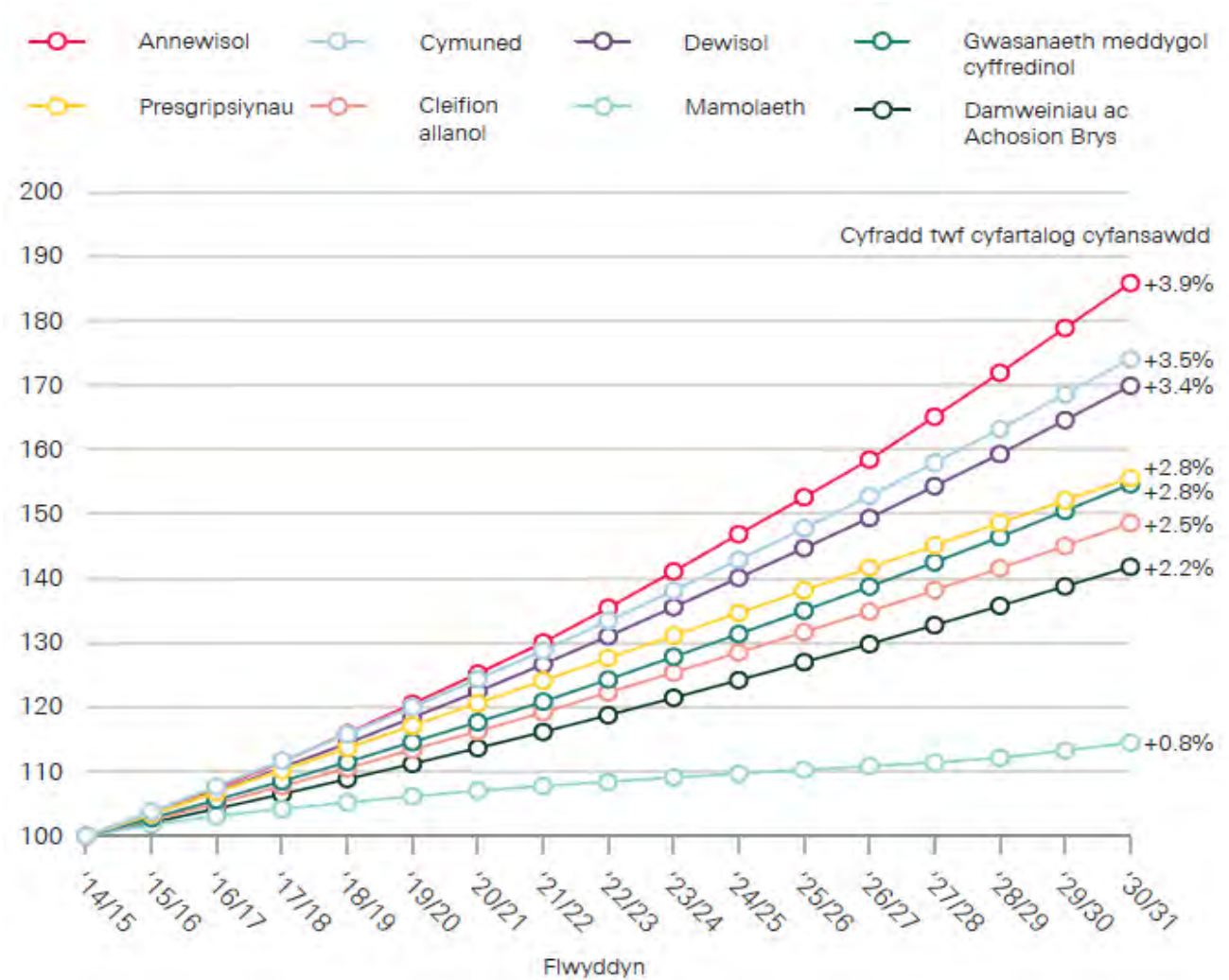

Ffynhonnell: Y llwybr i gynaliadwyedd: Rhagolygon cyllid ar gyfer y GIG yng Nghymru i 2019/20 a 2030/31 (The Health Foundation, 2016)
http://www.health.org.uk/sites/health/files/YLlwybrI%20Gynaliadwyedd_0.pdf

Ac mae cynnydd mewn gweithgareddau ynghyd â chostau sy'n cynyddu yn achosi pwysau sylweddol

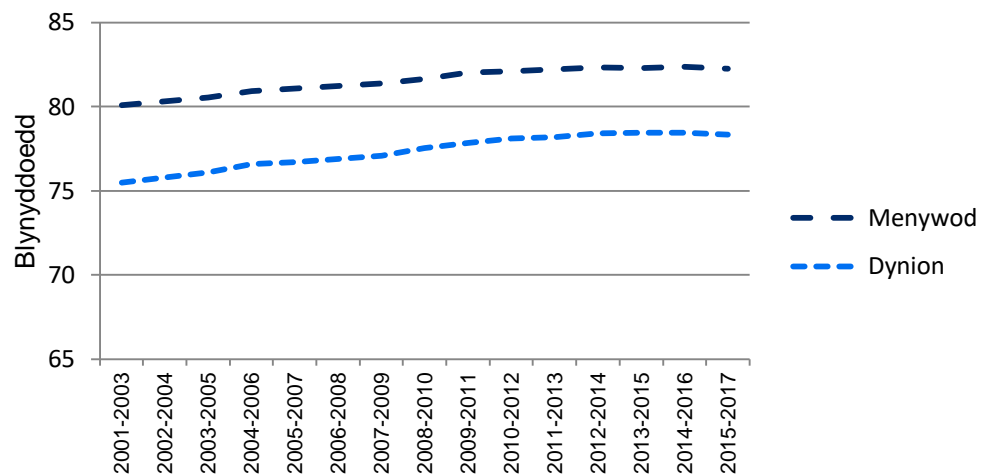
Gwario ar wahanol feysydd triniaeth

Mynegai o ragamcanion gwario ar gyfer meysydd triniaeth unigol, o ganlyniad i gynydd mewn gweithgareddau a chostau uned, 2015/16=100

Mae'r ffigyrau diweddaraf yn dangos peth ostyngiad yn nisgwyliad oes yng Nghymru, wedi sawl blwyddyn heb fawr o newid. Nid yw'r arafu yn ngwelliannau disgwyliad oes yn unigryw i Gymru- fe'i harsylwyd yn y DU, yr UE ac mewn manau eraill. Mae'r cynnydd yn nisgwyliad oes yng Nghymru ers 2003/05 yn llai nac ar gyfer y DU a'r UE.

Disgwyliad oes ar adeg geni

Ffynhonnell: Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG)
<https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/healthandsocialcare/healthandlifeexpectancies/bulletins/healthstatelifeexpectanciesuk/previousReleases>

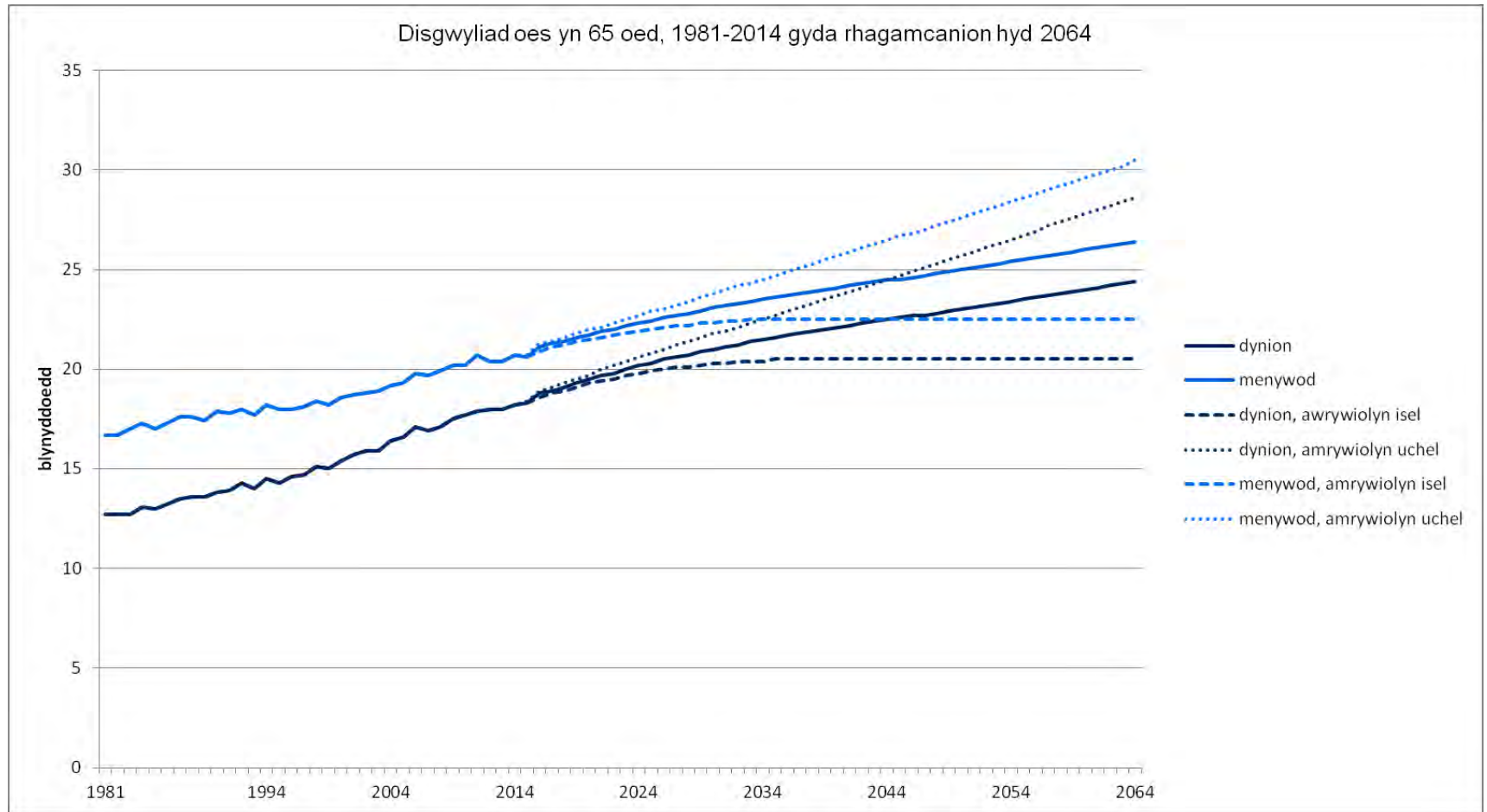
	Dynion		Menywod	
	2003/05	2015/17	2003/05	2015/17
Cymru - disgwyliad oes ar adeg geni (blynyddoedd)	76.1	76.1	80.5	82.2
Gwahaniaeth o ran disgwyliad oes rhwng Cymru a'r DU (blynyddoedd)	-0.4	-0.9	-0.4	-0.6
Gwahaniaeth o ran disgwyliad oes rhwng Cymru a'r UE (27/28) (blynyddoedd)	0.9	0.1	-1.0	-1.4

Ffynhonnell: SYG (Cymru a'r DU), Eurostat (UE)

<https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/healthandsocialcare/healthandlifeexpectancies/bulletins/healthstatelifeexpectanciesuk/previousReleases>

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=hlth_hlye&lang=en

A rhagwelir y bydd disgwyliad oes yn parhau i gynyddu, ond mae ansicrwydd mawr am ba hyd y bydd hyn yn parhau

Ffynhonnell: SYG

<https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/birthsdeathsandmarriages/lifeexpectancies/bulletins/pastandprojecteddatafromtheperiodandcohortlifetables/2014baseduk1981to2064>

Ond mae “disgwyliad oes iach” yn bwysig a gall effeithio ar y math o bwysau a’r defnydd o’r gwasanaeth iechyd a geir yn y dyfodol. Yn gyffredinol, gall pobl ddisgwyl treulio ychydig dros dri chwarter eu bywyd mewn iechyd da; yn 65 oed, gall pobl ddisgwyl treulio ychydig dros hanner y bywyd sydd ganddynt yn weddill mewn iechyd da.

Disgwyliad oes a disgwyliad oes iach, Cymru, 2013-15

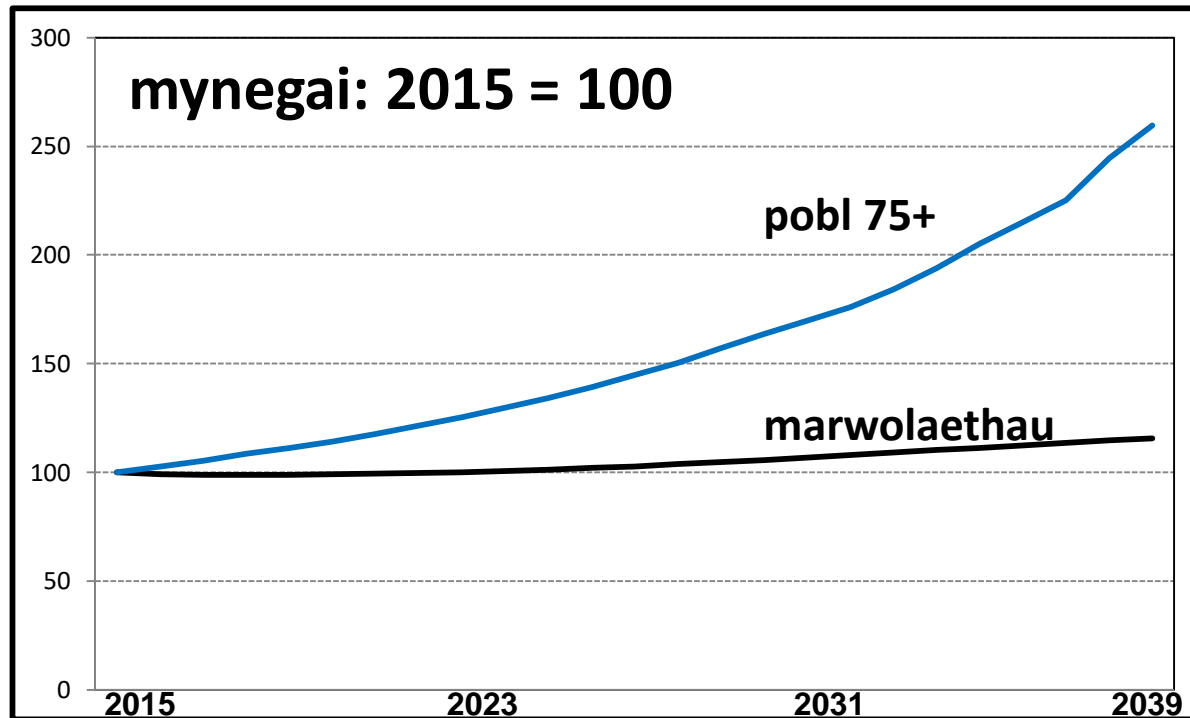
	Disgwyliad oes iach	Disgwyliad oes	% o fywyd ag iechyd da
Dynion ar adeg eu gen	61.5	78.4	78.4
Menywod ar adeg eu g	62.7	82.3	76.2
Dynion yn 65 oed	9.8	18.1	54.0
Menywod yn 65 oed	10.7	20.5	52.3

Ffynhonnell: Swyddfa Ystadegau Gwladol

<https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/healthandsocialcare/healthandlifeexpectancies/bulletins/healthstatelifeexpectanciesuk/2013to2015>

Felly, er y rhagwelir y bydd nifer y bobl 75 oed a hŷn yn cynyddu'n sydyn, mae nifer y marwolaeth yn fwy sefydlog.

Cymru: rhagamcanion ar gyfer marwolaeth a phobl 75 oed a hŷn

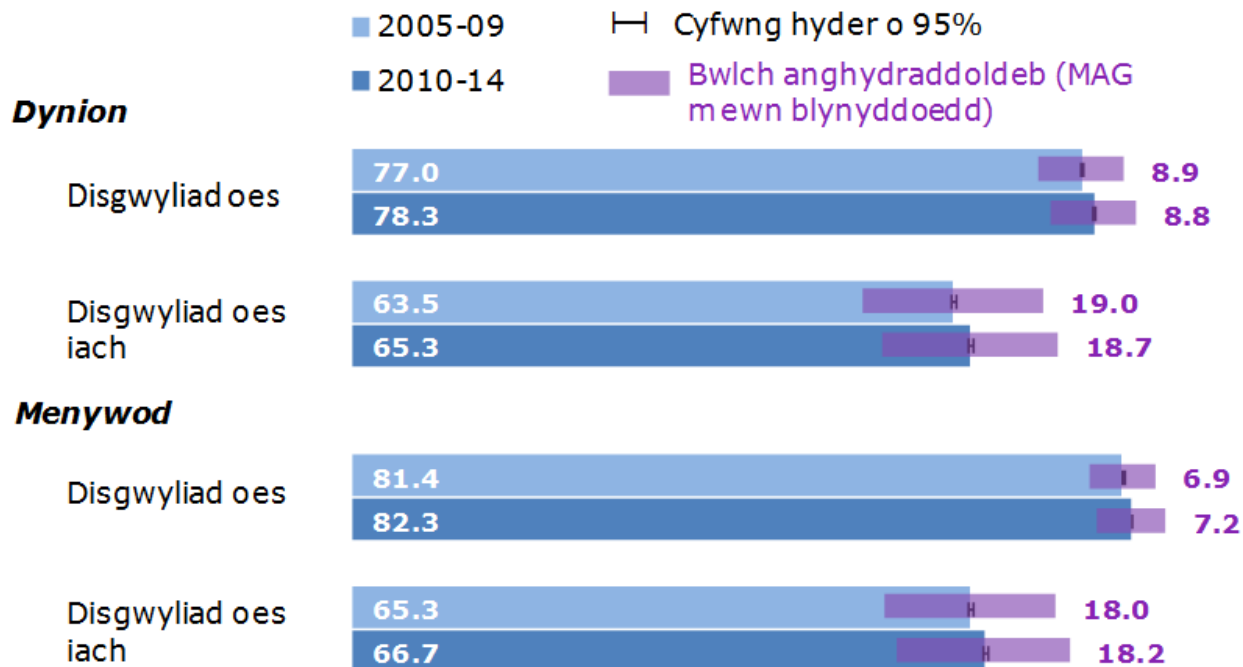

Ffynhonnell: Amcanestyniadau SYG

Nid oes unrhyw arwydd clir bod y bwlch yn nisgwyliad oes a disgwyliad oes iach rhwng yr ardaloedd mwyaf a lleiaf difreintiedig yn lleihau

Cymhariaeth o ddisgwyliad oes a disgwyliad oes iach adeg geni, gyda'r Mynegai Anghydraddoldeb Goledol (MAG), Cymru, 2005-09 a 2010-14

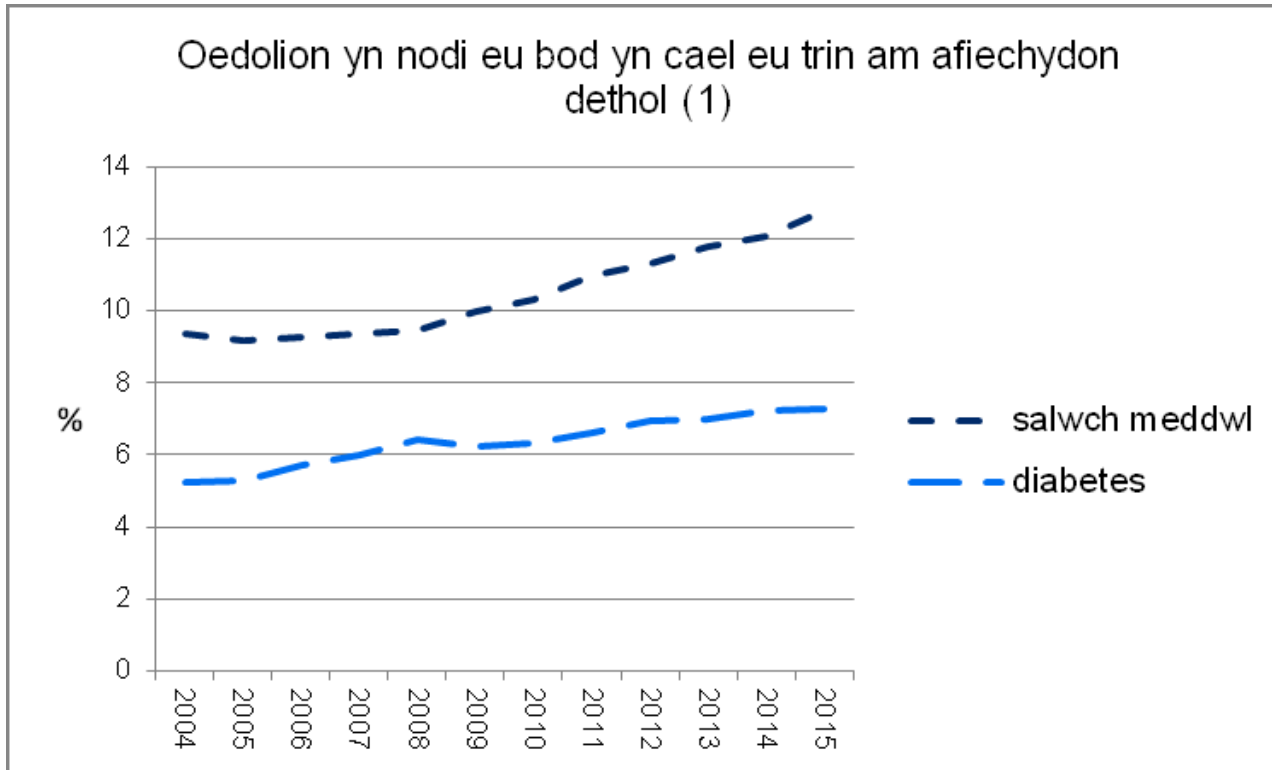
Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru gan ddefnyddio Marwolaethau Iechyd Cyhoeddus ac Amcangyfrifon Canol Blwyddyn (ONS) a MALIC ac Arolwg Iechyd Cymru (Llywodraeth Cymru)

Ffynhonnell: Iechyd Cyhoeddus Cymru, Mesur Anghydraddoldebau 2016

<http://www.arsyllfaiechydcyhoedduscymru.wales.nhs.uk/hafan>

Mae'r cyfraddau ar gyfer oedolion sy'n cael eu trin am rai cyflyrrau (e.e. diabetes a salwch meddwl) wedi cynyddu...

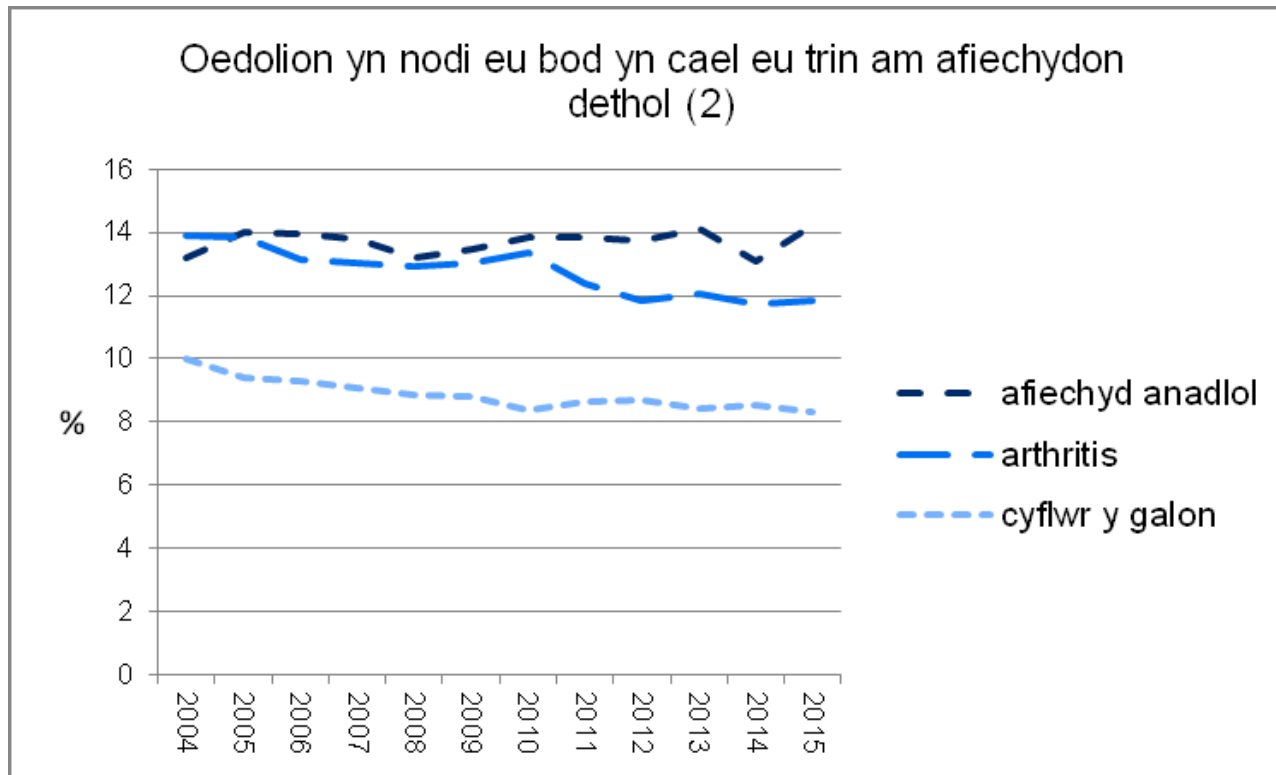

Ffynhonnell: Arolwg Iechyd Cymru

<http://gov.wales/statistics-and-research/welsh-health-survey/?lang=cy>

...ond mae'r cyfraddau ar gyfer oedolion sy'n cael eu trin ar gyfer cyflyrau eraill (e.e. salwch anadlol, arthritis a chyflwr y galon) wedi newid neu ostwng ychydig;

Ond mae'r ffaith bod y boblogaeth yn cynyddu ac yn heneiddio yn golygu na fydd hyn o reidrwydd yn achosi sefydlogrwydd na gostyngiad yn yr union niferoedd sy'n cael eu trin am y cyflyrau hyn

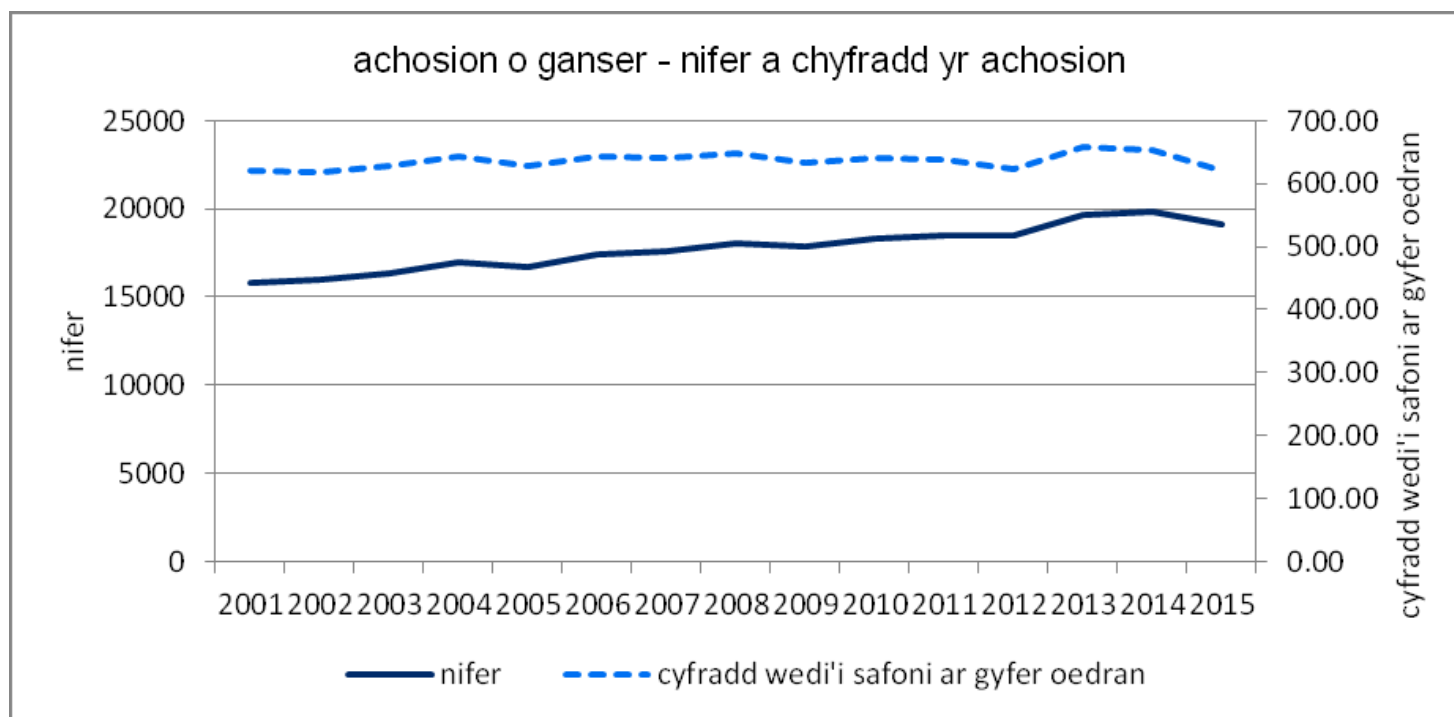

Ffynhonnell: Arolwg Iechyd Cymru

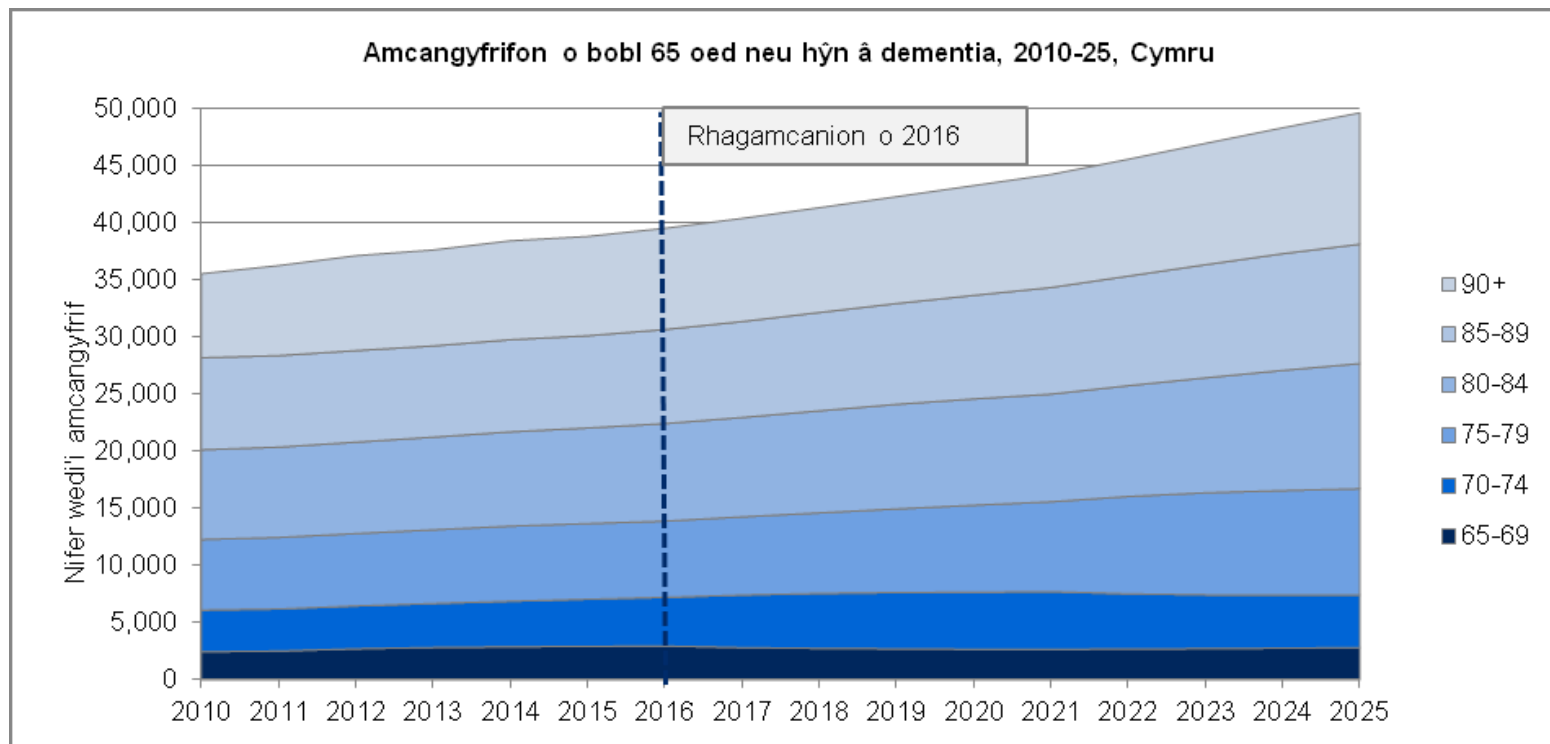
<http://gov.wales/statistics-and-research/welsh-health-survey/?lang=cy>

Mae nifer yr achosion newydd o ganser wedi cynyddu. Ond, ar ôl addasu ar gyfer effeithiau'r boblogaeth sy'n heneiddio, roedd y cyfraddau yn sefydlog ar y cyfan.

Gostyngodd y cyfraddau ar gyfer dynion tua'r un mor gyflym ag y cynyddodd y cyfraddau ar gyfer menywod.

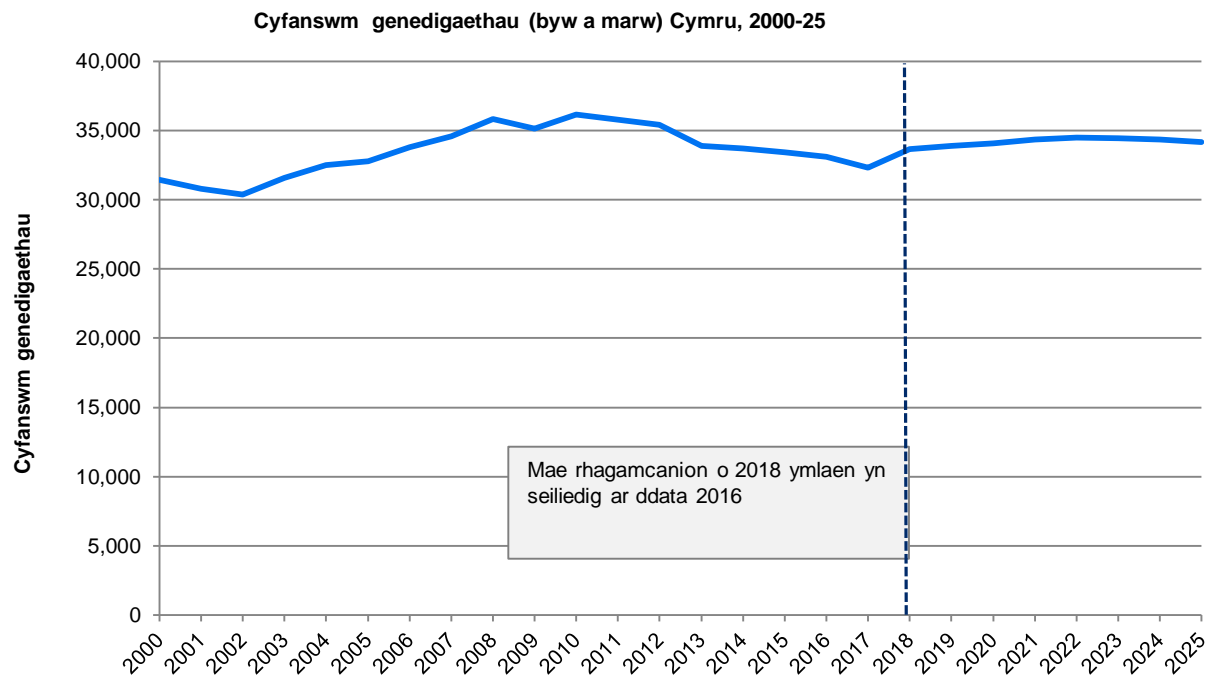
Mae'r boblogaeth sy'n heneiddio yn debygol o arwain at gynnydd yn nifer yr achosion o ddementia

Gan y rhagwelir y bydd nifer y bobl hŷn yn cynyddu, os bydd yr amcangyfrif cyfredol o'r achosion o ddementia yn parhau erbyn 2025 gallai fod 50,000 o bobl 65 oed neu hŷn yn byw gyda dementia yng Nghymru, bron chwarter ohonynt yn 90 oed a hŷn.

Ffynhonnell: Amcangyfrifon 2010-15 - <http://gov.wales/statistics-and-research/general-medical-services-contract/?lang=cy>
Rhagamcanion 2016-25 – Rhagolygon deilliannol gan ddefnyddio rhagamcanion gwladol y SYG, astudiaeth CFASII (dementia prevalences)

Mae'r rhagamcanion cyfredol yn awgrymu ychydig o gynydd yn y cyfraddau ffrwythlondeb a fydd yn effeithio ar y galw am wasanaethau

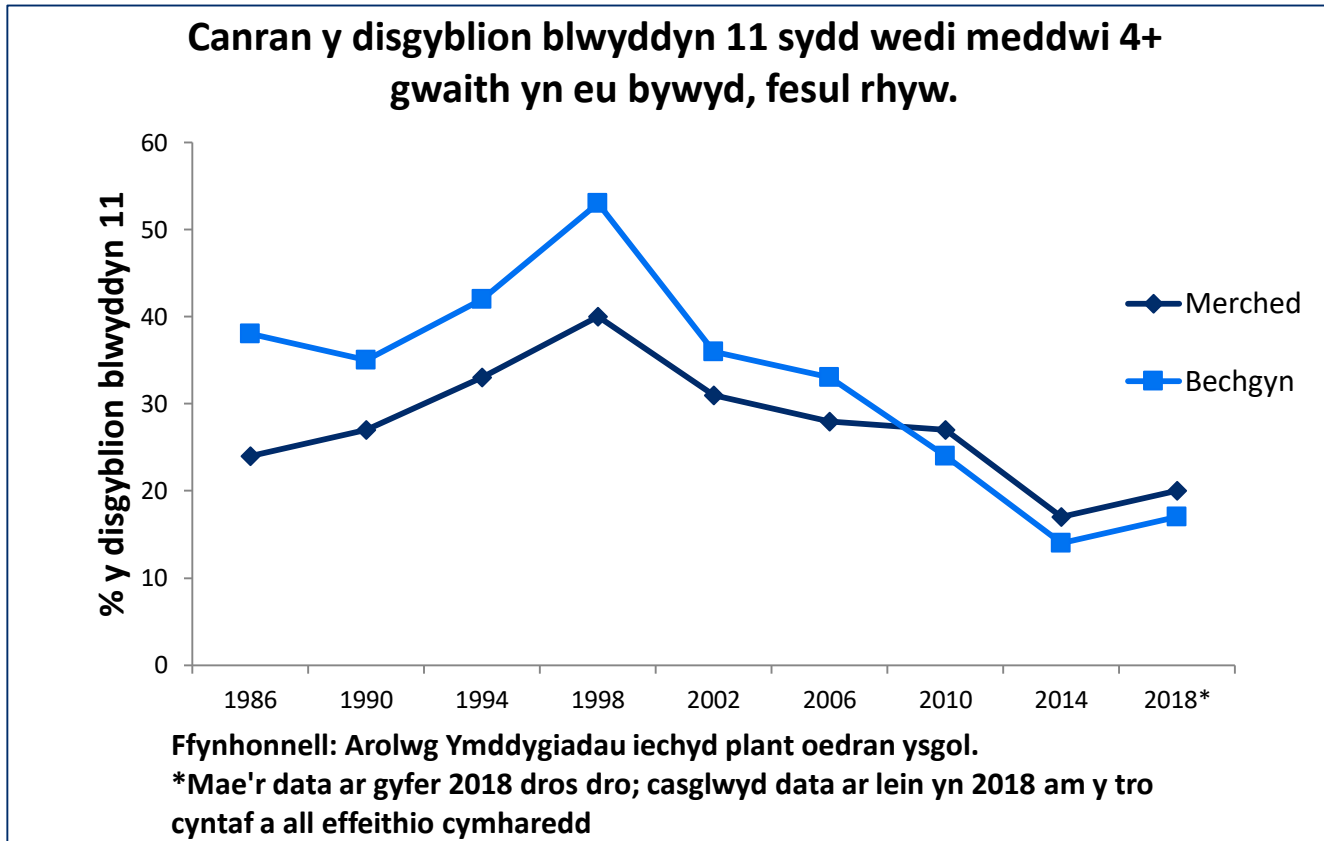
Mae amcanestyniadau yr ONS yn tybio bod y cyfraddau ffrwythlondeb hirdymor yng Nghymru ychydig yn uwch nag y mae ar hyn o bryd, sy'n golygu cyfanswm blynyddol o ryw 34,000 o enedigaethau.

Gall nifer y genedigaethau a phroffil oedran mamau effeithio ar y galw am wasanaethau. Yn y rhan fwyaf o wledydd datblygedig, mae menywod yn gynyddol wedi bod yn aros nes eu bod yn hŷn cyn cael plant. Mae hyn wedi arwain at gyfraddau ffrwythlondeb cynyddol ymhlith menywod hŷn.

Ffynhonnell: Crynodeb genedigaethau SYG ac amcanestyniadau poblogaeth cenedlaethol

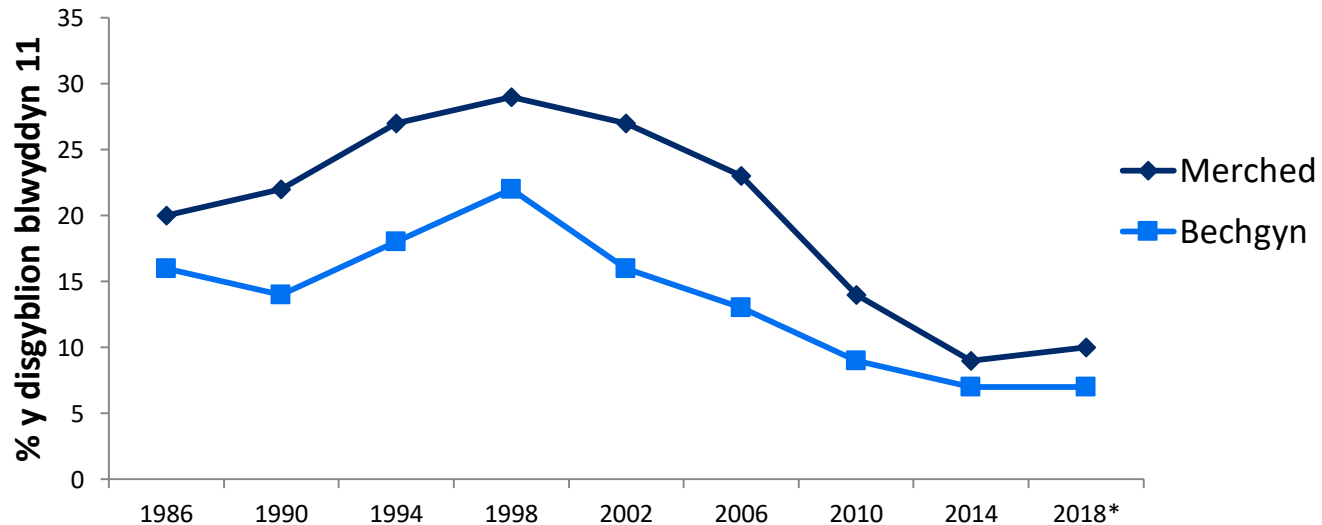
<https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/populationprojections/datasets/tablea15principalprojectionwalessummary>

Bydd patrymau ffordd o fyw yn cael dylanwad allweddol ar yr achosion o afiechyd yn y dyfodol. Mae rhai arwyddion o ffyrdd o fyw iachach yn lledaenu ymhlith plant yn eu harddegau.

Mae llai ohonynt yn ysmegu

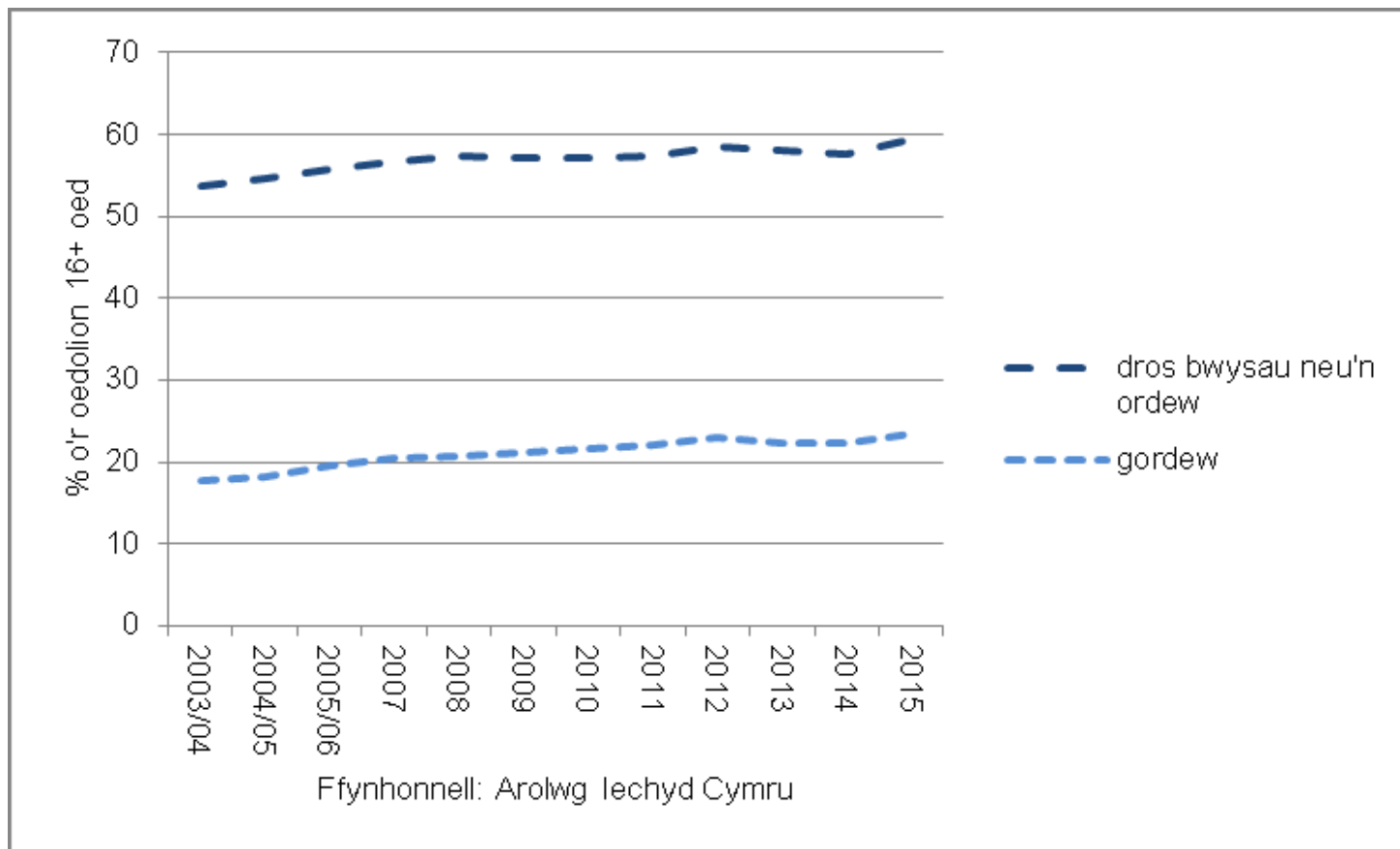
Canran y disgyblion blwyddyn 11 sy'n ysmegu tybaco o leiaf unwaith yr wythnos, fesul rhyw.

Ffynhonnell: Arolwg Ymddygiadau iechyd plant oedran ysgol.

*Mae'r data ar gyfer 2018 dros dro; casglwyd data ar lein yn 2018 am y tro cyntaf a all effeithio cymharedd

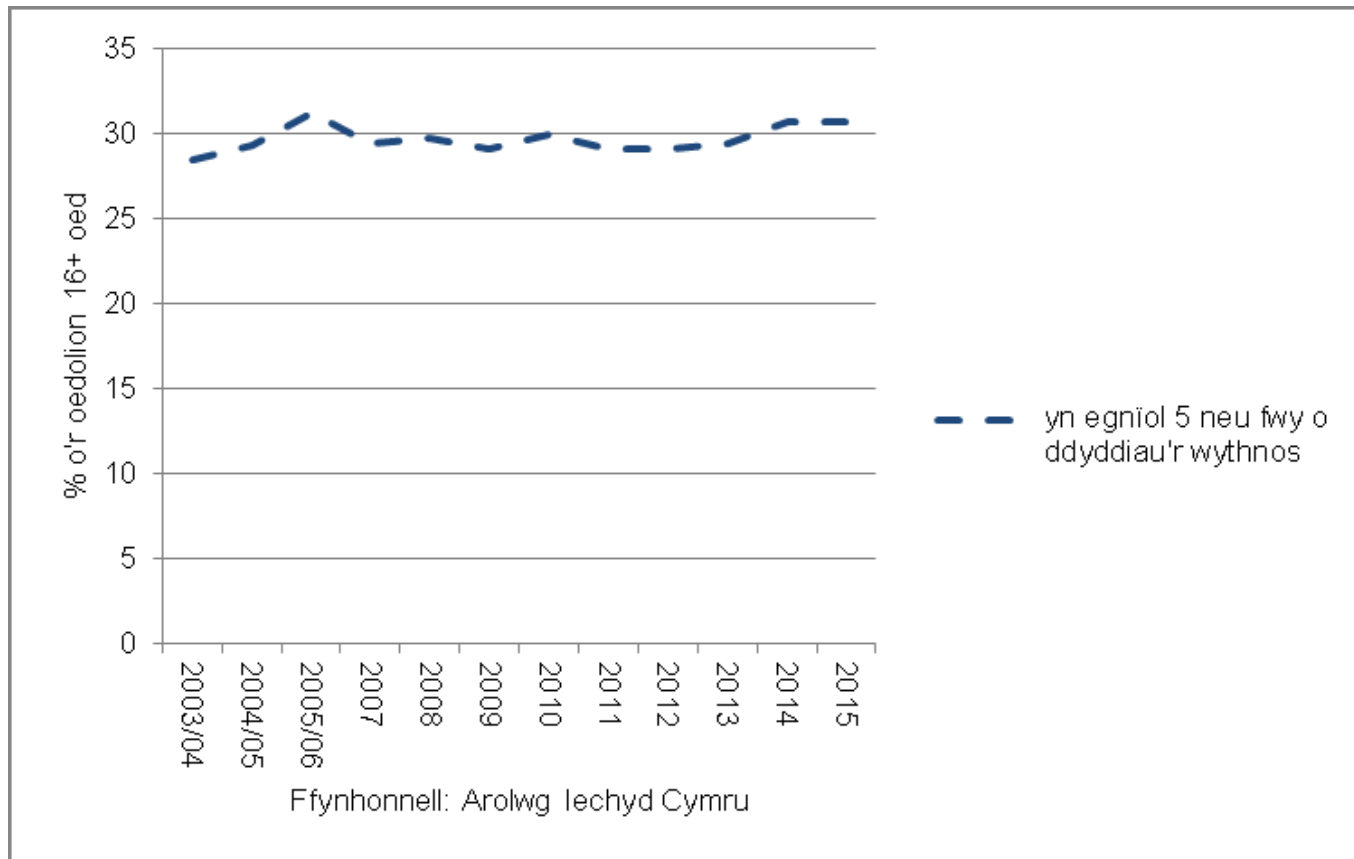
Mae gordewdra ymhlith oedolion wedi cynyddu

Ffynhonnell: Arolwg Iechyd Cymru 2015

<http://gov.wales/statistics-and-research/welsh-health-survey/?lang=cy>

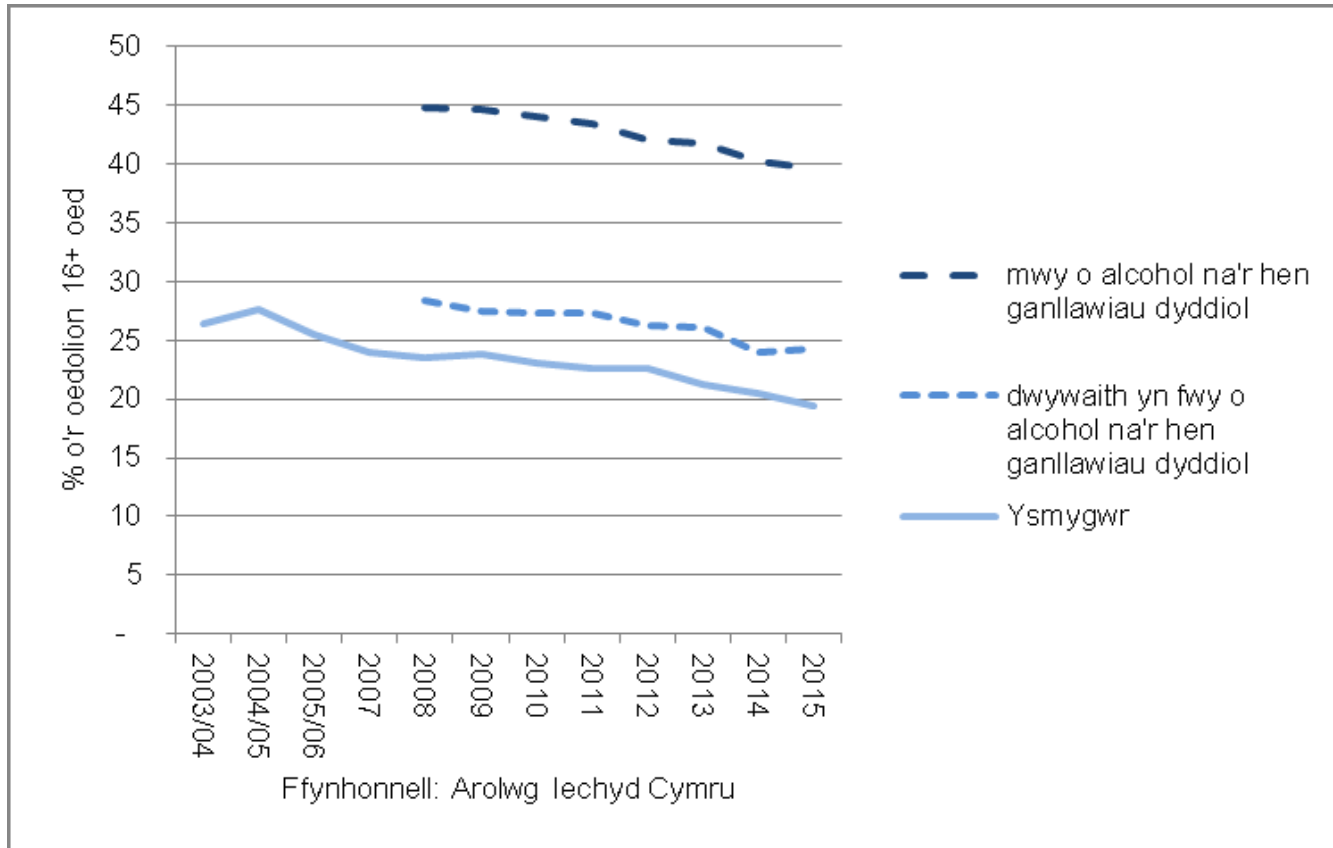
Ychydig o newid sydd wedi bod mewn gweithgaredd corfforol ymysg oedolion

Ffynhonnell: Arolwg Iechyd Cymru 2015

<http://gov.wales/statistics-and-research/welsh-health-survey/?lang=cy>

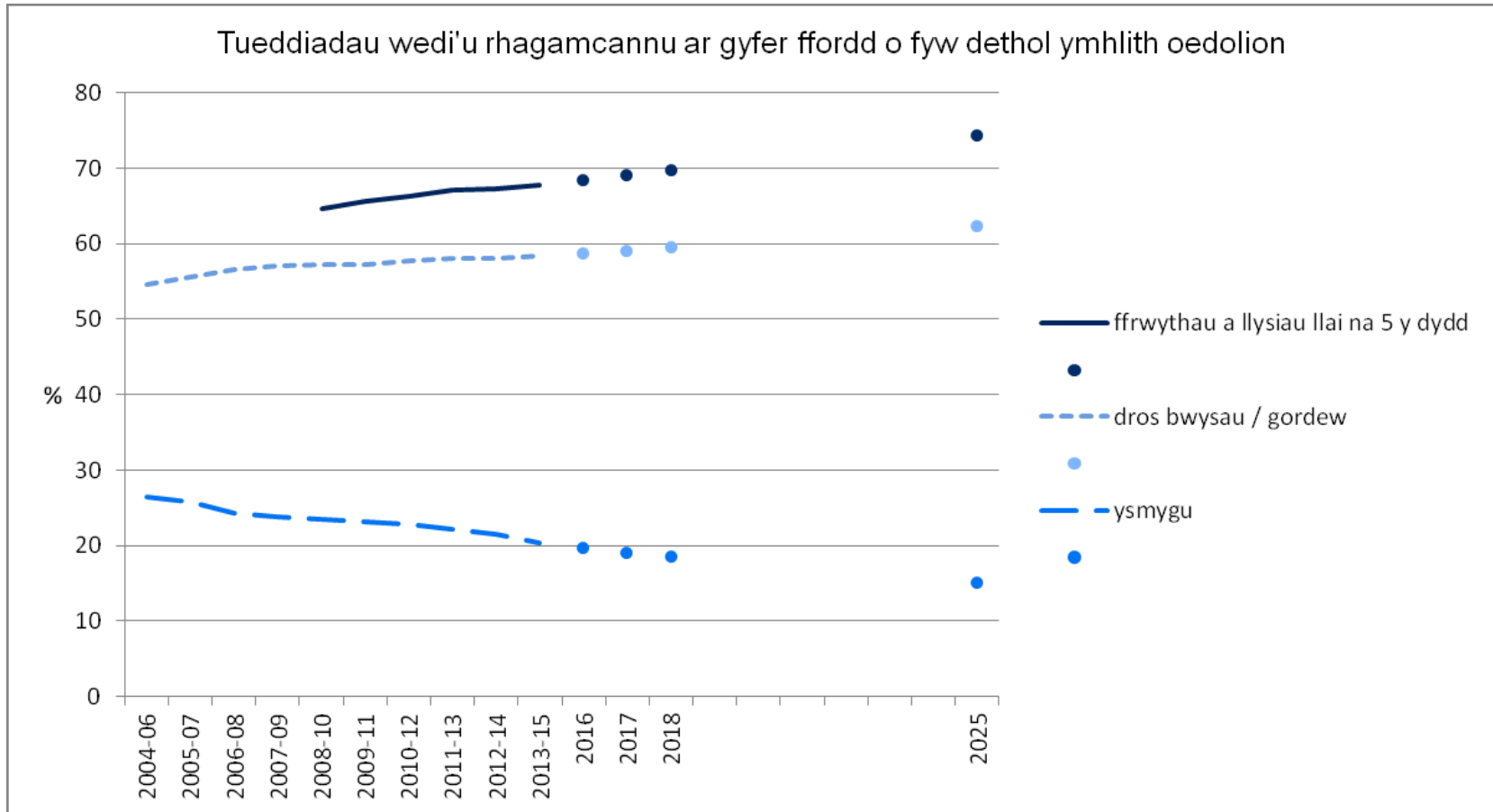
Mae nifer yr oedolion sy'n ysmegu ac yfed alcohol wedi gostwng

Ffynhonnell: Arolwg Iechyd Cymru 2015

<http://gov.wales/statistics-and-research/welsh-health-survey/?lang=cy>

Rhagwelir y bydd rhai agweddau ar arferion byw yn iach yn parhau i wella (ysmygu) ond bydd eraill yn gwaethygu (bod dros bwysau a gordewdra, bwyta ffrwythau a llysiau)

I gael rhagor o wybodaeth am Adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol Llywodraeth Cymru 2017, ewch i'r cyfeiriad canlynol:

<http://llyw.cymru/statistics-and-research/future-trends/>

Mae sleidiau data cefndir ar gael ar y wefan hefyd ar gyfer Themâu eraill Adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol: Poblogaeth; Economi a Seilwaith; Newid yn yr Hinsawdd; Defnydd Tir a Seilwaith; a Chymdeithas a Diwylliant.